

Tajemná hořká vůně

Když mu bylo šest a měl začít chodit do školy, rozhodla se maminka, že ho vezme na chmel. Bylo léto devětatřicátého a každá koruna byla dobrá. Republiku okupovali Němci a válka byla na spadnutí. Všichni lidé už věděli, že Hitler znamená zlo.

Handy chmelové šišky dobře znal. Na chodbě jejich domku visel velký chmelový věnec, který přivezla jeho sestra z loňské sklizně. Lístky šištice byly sice zažloutlé, ale z věnce stále vycházela tajemná hořká vůně.

Tatínek mu řekl, že z chmelového prášku se vaří pivo. Když mu dal trochu toho hořkého nápoje ochutnat, Handy se otrásl odporem. Ale říkal si, že něco na tom zlatožlutém nebo černém moku musí být, když ho lidé tak často a tolik pijí. A po cestě z hospody si zpívají nebo i hulákají. Někteří dokonce padají na zem a musí je někdo z rodiny jít z ulice sebrat. Mnohdy to není zdaleka tak jednoduché, protože ti, kdo hodně pijí pivo, mají velká břicha, a tedy dost váží. Když ovšem na ně někdo z rodiny nebo z příbuzných zapomene, sebere je obvykle policie, což je už velmi zlé. Jako konečně všechno, do čeho se musí zaplést strážníci či četníci.

Teď jel Handy z křimického nádraží do Podhořan na voze taženém kravkami a nepřestával se divit, jak jsou chmelové keře vysoké a jak s opěrnými sloupy vytvářejí hustý les. Keře čnely do výše jako svíce nebo kůly nekonečné zelené hradby. Chmelovým keřům se tu říkalo štoky. Byly zavěšeny mezi sloupy na drátech a pěkně v řadě. A podél cesty k vesnici a od vesnice k lesu samá chmelnice.

O kraji se říkalo, že čím víc chmelnic, tím víc bohatství.

Krávy se nekonečně vlekly, pořád něco přežvykovaly a odháněly dlouhými ocasy mouchy. Cesta do Podhořan byla stále do prudšího vrchu a krávy i častěji otáčely hlavy dozadu. Až z nich měl Handy dojem, že se jim zdá povoz těžký a měl by jít radši pěšky.

Jenže jemu se na voze líbilo, protože tak jel poprvé v životě. Pokud nepočítal, jak se jednou v cirkusu svezl na poníkovi, který byl tak malý, že mu ho bylo až líto. Krávy se mu přece jenom ve srovnání s tímto zakrslým koněm zdály jako obryně. Vemena měly nalitá mlékem a tahaly je málem po zemi.

Před vesnicí otáčely krávy své hlavy stále vyčítavěji.

Handy však slezl z vozu teprve ve chvíli, když spatřil v aleji podél cesty krásné hrušky máslovky. Předešel krávy a měl pocit, že se na něj dívají s vděkem. Zároveň jim sliny stékaly až k zemi. Handy se zastavil, chvíli se na ně díval, zda nemají slintavku. Asi ne, jinak by je přece sedlák nepustil mezi lidi.

"Handy, mně utrhni taky!" křičely na něj ženské z vozu.

Vlezl na strom a narval hrušek, co se mu jich za tričko vešlo. Vytušil, že tu asi nebude mít jednoduchý život, když v česáčské partě jsou jen samé ženské. Možná by mu bylo líp u babičky nebo u tet. Kdyby u nich nemusel spát v neckách. Což bylo ponižující. A o to nepříjemnější, že zároveň preventivní. Necky se asi líp vytírají, než pere povlečení. Někdy se totiž trochu víc potil. Jak se snažil předstírat, když šlo o něco docela jiného.

Objeli zvoničku na návsi, vedle níž stála pastouška pro ty úplně nejchudší a šatlava pro ty zcela nenapravitelné. Teď byly opuštěny, většina maličkých oken byla rozbitá a dveře vyvráceny.

Provinilce už asi vozili jinam a těm nejchudším se nejspíš už do pastoušky nechtělo. Jen zvonička byla v pořádku, dokonce nově nabílená. Provaz od zvonce byl uvázán vysoko na stěně, měli asi zkušenosti s vtipálky. Handyho by taky určitě napadlo zazvonit.

Některá ze ženských začala na voze zpívat:

Za tou naší zvoničkou, přel se Tonda s Toničkou, až převrhli zvoničku...

Zastavili na dvoře statku. Přivítal je sedlák pan Traub, vysoký a urostlý chlap, se svou ženou, pěkně nakynutou, a dcerou, která byla stejně stará jako Handy. Traubovic syna již znal, vezl je právě tím kravským potahem z křimického nádraží. Byla tu ještě Traubova matka, Němka, které chyběla noha, a Handy přemýšlel, jestli pravá nebo levá. Když už jde do školy, asi by to měl vědět, a proto se nad svým přemítáním zastyděl. Jako by Traubovic babička Handyho rozpaky vycítila, pohladila ho po hlavě a řekla:

"Tak maličká a už bude muset vydělávat peněz," politovala ho babička Traubová.

Handy už se naučil snášet leccos, nejmíň však litování. A navíc od ženské, které chyběla levá nebo pravá noha a byla Němka. Nezdála se mu zlá, ale politování snad Handy nepotřeboval.

Ubytovali je ve světnici nad kravskou stájí. Lezlo se do ní po venkovních schodech jako lezou slepice do kurníku. Naštěstí nemuseli spát na hřadu, ale na slámě pokryté houněmi. Handy si našel místečko úplně v rohu za dřevěným sloupem. Aby nebyl moc ženským na očích. Ale zároveň mu nic okolo neušlo. Starý vojenský tlumok si schoval pod slámu, aby mu v něm nikdo nehrabal. Půjčil mu ho děda. Měl ho ještě z první světové války. Nejmíň desetkrát Handymu připomínal, aby ruksak nikde nezapomněl, někdo mu ho neukradl nebo ho někomu nestřelil, když nebude mít peníze. Ale to už děda přeháněl. Na válečném teletu však moc lpěl. Byly v něm dvě díry, jak jej prý prostřelila kulka. Babička však tvrdila, že mu jej spíš